

Múzeum a Pamätník SNP v Banskej Bystrici (1966-1969)

Projektant

Architekt Dušan Kuzma,
Milan Kodoň, Emanuel
Hruška

Zhotoviteľ

statik Róbert Lamprecht

Užívateľ

Múzeum SNP, Informačné
centrum BB

Miesto

Banská Bystrica, Slovensko

Popis

Umiestnenie bolo navrhnuté v roku 1957 víťazmi urbanistickej súťaže v Banskej Bystrici, ktorými boli Milan Kodoň a Emanuel Hruška. Na jej návrhu pracoval architekt Dušan Kuzma od roku 1959, kedy vyhral architektonickú súťaž. Tento architekt bol zároveň aj pedagóg na VŠVU, kde sa dostal aj k myšlienke vytvoriť dielo, ktoré by bolo spojením architektúry a umenia.

Okolie budovy je voľne upravená plocha zelene v navrhnutom urbanistickom priestore. Do objektu sa vstupuje pomocou schodiska. Schodisko je otvorené, široké, bez zábradlia. Pamätník SNP vyznieva ako solitér a jeho pôsobenie je veľmi výrazné.

Stavba predstavuje spojenie pamätníka a múzea v jednej monumentálnej podobe. Tvorí ju horizontálna podnož a organická hmota, zdvojená, so stredovým predelom. Výrazové pôsobenie takejto kombinácie silné a odzrkadľuje spoluprácu autora so sochárom.

Organická časť je predelená v strednej časti ako symbol, ktorým chcel Dušan Kuzma poukázať na zlom, tragický príbeh a vojnu dvoch strán. Vo vnútri oboch betónových škrupín sa nachádza múzejná expozícia. Osvetlenie objektu je zabezpečené zasklenou plochou na oboch častiach organickej hmoty, v miestach zvislých stien, z vnútornej strany. Spodná časť má na streche umiestnené štvorcové svetlíky (lukarny). V tejto časti budovy sa nachádzajú vedecké pracoviská, knižná prednášková sieň, uskutočňujú sa tu výstavy. Je tu umiestnené i hygienické zariadenie a ostatné miestnosti s rozličným využitím. V suteréne budovy sa nachádza depozitár a skladové priestory.

Vstup do pietnej siene vedie cez vonkajšie schodisko, ktoré sa stupňuje a

gradu je tak pôsobenie celej stavby. Vstupný priestor je tiež realizovaný aj zo zadnej strany. Tu sa nachádza tiež múzeum bojovej techniky. V pietnej sieni je umiestnená plastika akademického sochára Jozefa Jankoviča s menom *Obete varujú* z roku 1969. Sochárske dielo vyjadruje utrpenie človeka a obeť vojny a Jánošíkovský klobúk. Vzniká tak zaujímavé skĺbenie umenia a architektúry, kde je vytvorený tzv. zrast týchto dvoch umení a celé dielo pôsobí veľmi expresívne. V období normalizácie bolo však toto sochárske dielo odstránené (1972) a na svoje miesto sa dostalo v roku 2004.

Objekt pamätníka je náročný aj po statickej stránke, keďže realizácia nezvyčajných tvarov bola pomerne zložitá. Dielo vzniklo v spolupráci so statikom Róbertom Lamprechtom. Pri vyhotovení boli použité prírodné materiály a ich kombinácia. Organická hmota rozdelená na dve časti, z ktorej jedna je trojpodlažná a druhá dvojpodlažná bola vyhotovená z ramenátov. Tieto dodali budove žiadaný tvar a boli obložené drevenými fošňami do tvaru krivky. Povrchová úprava betónu je ako pohľadový, čo stavbe dodalo patričný výtvarný výraz.

Drevo ako stavebný materiál bolo použité aj na schodisku, v hale múzea, v pietnej sieni ako dlažba z smreka červeného i ako drevený obklad stropu, čo pôsobí útulnejšie a mäkšie k ostrosti vertikality stavby.